

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Освітня програма Освітні, педагогічні науки

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 28.08.2020 р.

Івано-Франківськ – 2020 рік

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	I курс, I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
Вивчення курсу «Теорія і практика вищої професійної освіти» відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами власного життєвого досвіду, професійних уявлень, вироблення власного бачення, поглядів стосовно педагогічної взаємодії з молодого людиною, набуття відповідних умінь та навичок. Зміст дисципліни включає питання: 1) вища професійна освіта України; 2) глобалізаційні проблеми вищої професійної освіти; 3) вимоги сучасного ринку праці й професійна мобільність педагога; 4) загальні засади вищої професійної освіти; 5) виникнення, становлення та розвиток вищої професійної освіти в Україні; 6) дидактика вищої професійної освіти в Україні; 7) особистість викладача у системі професійної освіти. Це відповідає двом змістовим модулям дисципліни, і її базові блоки створюють єдину модульну систему. Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами проектів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз педагогічних ситуацій, фрагментів навчально-виховного процесу з позиції теоретичних ідей, концепцій, власних педагогічних поглядів, організацію мікровикладання студентів.	
Мета і завдання курсу Мета курсу: забезпечити засвоєння студентами наукових уявлень про основні закономірності, періоди і тенденції у розвитку вищої професійної освіти в Україні та українському зарубіжжі; науковими засадами, метою, завданнями і принципами вищої професійної освіти, особливостями педагогічного процесу у вищій професійній школі; виробити позитивне ставлення до педагогічної спадщини і практики навчально-виховної діяльності високих українських шкіл минулого; озброїти навичками творчої реалізації традицій вітчизняної педагогічної думки у практиці майбутньої самостійної професійної діяльності. Завдання: – сформулювати цілісну систему знань про історико-педагогічні процеси, явища і факти у вищій професійній освіті України; – з'ясувати закономірності становлення і розвитку навчання, виховання у системі вищої професійної освіти, їх детермінованість соціально-економічними, політичними та культурними факторами; – виявити умови та шляхи розбудови національної системи освіти в Українській державі та її проблеми і на цій основі сприяти виробленню власної професійно-педагогічної	

позиції.	
Компетентності	
Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання, на основі поєднання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності (ЗК): ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності. Спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК 1. Здатність виявляти потенційні зв’язки освітньої теорії, освітньої політики та практики, розуміння цілей і особливостей освітніх систем. СК 4. Обізнаність з різними рівнями суб’єкт-суб’єктної взаємодії учасників освітнього процесу. СК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем. СК 10. Здатність до проектування освітнього середовища, що забезпечує якість освітнього процесу СК 12. Здатність здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗВО на основі знань теорії й практики організації освітніх систем, основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача.	
Програмні результати навчання	
ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням інноваційних технологій. ПРН 2. Уміти організовувати та проводити науково-педагогічне дослідження у галузі освітніх, педагогічних наук. ПРН 7. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати за потреби рішення про звернення за фаховою допомогою про підвищення кваліфікації. ПРН 10. Проектувати зміст освіти і зміст навчання студентів закладів вищої освіти; освітні програми та індивідуальні освітні траєкторії, здійснювати їх адаптацію та модифікацію до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН 13. Враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, дотримання корпоративної культури ЗВО.	
3. Структура курсу	
Обсяг курсу 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14 год.

Практичні заняття		16 год.	
Самостійна робота		60 год.	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
I	Освітні/педагогічні науки	I	Нормативний
Тематика курсу			
Тема		Лекції	Практичні Самостійна робота
Тема 1. Загальні засади вищої професійної освіти України Категорійно-понятійний апарат професійної освіти. Законодавство України про вищу професійну освіту. Генеза вищої професійної освіти в Україні.		2	4
Тема 2. Сучасні тенденції вищої професійної освіти Сучасні тенденції розвитку вищої професійної освіти в Україні. Модернізація сучасної вищої професійної освіти. Якість вищої професійної освіти та її критерії. Академічна доброчесність – дієвий інструмент забезпечення якості вищої професійної освіти.		2	4
Тема 3. Розвиток вищої професійної освіти в Україні в контексті глобалізації, інтеграції і демократизації Глобалізація вищої професійної освіти як конвергенція принципових засад освітньої політики. Інтеграція і демократизація вищої освіти у контексті Болонського процесу.		2	4
Тема 4. Неперервна освіта як світова тенденція Неперервна освіта: спрямованість на особистість. Освіта дорослих. Освітні парадигми в умовах сучасних цивілізаційних змін.		2	4
Тема 5. Університетська освіта Історичні моделі університетів. Історія академічних ступенів. Університетська освіта як складова системи «університет». Парадигми і моделі університетської освіти. Дослідницький університет.		2	4
Тема 6. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті Чинники реалізації компетентнісного підходу у вищій професійній освіті. Генеза компетентнісного підходу. Сутність компетентнісного підходу у вищій професійній освіті. Структура фахової компетентності викладача.			

Тема 7. Інформатизація і технологізація вищої професійної освіти Державна політика у сфері інформатизації вищої професійної освіти. Основні напрями інформатизації вищої професійної освіти. Технологізація вищої професійної освіти як показник її якості.	2		4
Тема 1. Стратегічні завдання закладів вищої освіти на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави Категорійно-понятійний апарат професійної освіти. Система нормативних документів про вищу професійну освіту. Генеза вищої професійної освіти в Україні.		2	4
Тема 2. Вища освіта України : мета та основні завдання у контексті вимог Болонського процесу Зміст реформування вищої освіти, зміна її статусу у створенні Європейського простору вищої освіти. Принципи і методи адаптації європейської системи вищої освіти у вищу освіту України. Основні шляхи здійснення модернізації вищої професійної освіти України в контексті вимог Болонського процесу. Інтеграція і демократизація вищої освіти у контексті Болонського процесу. Формування інноваційного освітнього середовища у ЗВО України.		2	4
Тема 3. Розвиток вищої професійної освіти в Україні в контексті глобалізації, інтеграції і демократизації, інформатизації і технологізації Тенденції розвитку освіти у світі і Україні. Неперервна освіта як світова тенденція. Процес глобалізації як конвергенція принципових засад освітньої політики. Державна політика у сфері інформатизації вищої професійної освіти. Технологізація вищої професійної освіти як показник її якості.		2	4
Тема 4. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні. Розвиток варіативності і доступності освітянських послуг вищої школи. Механізми систематичного оновлення і забезпечення гнучкості змісту освіти на всіх рівнях підготовки спеціаліста. Економічна та соціальна компоненти ефективності методик підвищення конкурентноздатності освітянських послуг.		2	4

Тема 5. Університетська освіта Історичні моделі університетів. Історія академічних ступенів. Університетська освіта як складова системи «університет». Парадигми і моделі університетської освіти. Дослідницький університет.		2	4
Тема 6. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті Чинники реалізації компетентнісного підходу у вищій професійній освіті. Генеза компетентнісного підходу. Сутність компетентнісного підходу у вищій професійній освіті. Структура фахової компетентності викладача.		2	4
Тема 7. Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти. Конкурентоспроможність вищої освіти і закладу вищої освіти. Якість вищої освіти у європейському вимірі. Менеджмент якості вищої освіти. Позиціонування ефективності управління закладом вищої освіти. Управління процесом підвищення ефективності підготовки фахівців у ЗВО. Перспективи вдосконалення управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти. Академічна доброчесність – дієвий інструмент забезпечення якості вищої професійної освіти. Світовий підхід до забезпечення доступності освіти. Світові рейтинги університетів.		2	8
Тема 8. Економіка вищої професійної освіти Сутність поняття «економіка вищої освіти». Людський капітал – основний ресурс розвитку сучасного суспільства. Фінансування вищої професійної освіти в Україні. Моделі фінансування вищої освіти у зарубіжних країнах. Світовий і національний ринки експорту освіти. Ринок освітніх послуг. Маркетинг ринку освітніх послуг.		2	4
Всього	14	16	60
4. Система оцінювання курсу			
Лекція		0	
Семінарські заняття		15	
Самостійна робота		35	
Залік/Екзамен		50	
Максимальна кількість балів		100	
5. Ресурсне забезпечення			

БАЗОВА

1. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання. 2-е вид., доповн. і переробл. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 580 с.
2. Курлянд З.Н., Осипова Т.Ю., Гурін Р.С. Теорія і методика професійної освіти: *навч. посіб.* Київ, 2012. 390 с.
3. Ничкало Н.Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів: *монографія*. Київ, 2014. 125 с.
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/101-perelik-galuzej-znan-i-spetsialnostej>.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 грудня 2015 р. № 848-VIII. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon-ukrayiny-pro-naukovu-i-naukovo-tehnichnu-dijalnist>.
9. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України: редакція від 01.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>.
10. Сисоева С.О., Соколова І.В. Теорія і практика вищої освіти: *навч. посіб.* Київ, 2016. 338 с.
11. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: *навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»* / авт.-укл.: Т.О.Дороніна. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 250 с.
12. Теорія і практика вищої професійної освіти: *навч. посіб.* / Укл.: М. О. Давидюк. Вінниця, 2015. 94 с.
13. Теорія і практика професійного навчання дорослих у ПТНЗ і на виробництві: *монографія* / авт.кол.: Ничкало Н.Г., Аніщенко В.М. та ін. Київ: Педагогічна думка, 2010. 160 с.
14. Якість вищої освіти: теорія і практика: *навч.-метод. посіб.* / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

ДОДАТКОВА:

15. Білий Л.Г. Особливості розвитку вищої професійної освіти в Україні та сучасні тенденції в управлінні освітою. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2012. № 1. С. 6–17.
16. Бурачек І.В., Кравчук К.М. Глобалізація вищої освіти та її наслідки для України. *Вісник ЖДТУ*. 2017. № 3. С. 50–53.
17. Ващенко А.П. Перспективи розвитку професійної освіти в Україні. *Соціум. Документ. Комунікація. Серія: Історичні науки*. 2018. Вип. 5. С. 273-282.
18. Грищук Ю.В. Визначення професійної освіти і навчання: сучасні акценти. *Педагогічний процес: теорія і практика*, 2014. Вип. 4. С. 16–22.
19. Данилова О. Перспективні напрямки розвитку системи професійно-технічної освіти в Україні. *Педагогічний альманах*. Херсон, 2015. С. 165–171.
20. Копілевич В. А. Напрями еволюції професійної освіти. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України* / редкол.: Д.О.Мельничук (відп. ред.) та ін. Київ, 2014. Вип.199, Ч.1. С. 167–175.
21. Копілевич В.А. Складові якості професійної вищої освіти. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України* / Редкол.:

- Мельничук Д.О. (відп. ред.) та ін. Київ, 2013. Вип. 192, Ч.1. С. 245–253.
22. Мишаць С.О., Городиський Т.І. Вплив глобалізації на зміст освіти XXI століття як чинника економічного зростання. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. 2017. Вип. 19. С. 18–21.
23. Михайлюк Н.В. Значення «бакалавр» як одного з рівнів вищої освіти. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23093/1/Михайлюк_.pdf.
24. Ромашенко В. Основні етапи становлення та розвитку магістратури: від середньовіччя до сьогодення. *Молодь і ринок*. 2016. №2 (133). С. 60–64.
25. Силадій І. Розвиток освіти в контексті основних викликів глобалізації. *Вища освіта України*. 2016. № 4. С. 34–38.
26. Стинська В. Моделювання професійної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Нові технології навчання*. 2020. Вип. 94. С. 321–326.
27. Стинська В. Роль науково-дослідницької діяльності у професійному становленні майбутніх викладачів ЗВО. *Матеріали міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний потенціал сучасної освіти та науки»*. Київ, 2020. С. 240–242.
28. Чаркіна Т. Глобалізація: соціально-культурний аспект. *VERSUS*. 2016. № 1. С. 36–41.
29. Prokopiv L., Stynska V. Optimization of cooperation between social work specialists and pedagogues of pre-school educational establishments. *Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія «Педагогіка» / ред. кол. М. Чепіль (головний редактор) та ін. Дрогобич. 2019. Випуск 8/40. С. 116–130.
30. Stynska V., Kondur O. Strategies of professional preparation of the competitive specialist in the conditions of information environment. Contemporary technologies in the educational process: *monografia*. Publishing House of Katowice School of Technology, 2020. P. 75–81.

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Стинська Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація викладача	e-mail: viktoria.stynska@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів із дня пропуску заняття
Невідповідна поведінка під час заняття	Будь-які форми невідповідної поведінки під час заняття не прийнятні.
Додаткові бали	Нараховуються під час роботи на лекційному занятті
Неформальна освіта	Можливість отримання додаткових балів.

	Рекомендовані платформи: PROMETHEUS, ДНУ «УкрІНТЕІ», EDERA.
--	---

Викладач:

В.В.Стинська